

Pécsi Ítéltábla

Pf.III.20.042/2024/9. szám

A felperesek:

felperes1 (cím1) I. rendű;

felperes2 (cím2) II. rendű

A felperesek képviselője:

Varga-Orvos Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Varga-Orvos Zoltán ügyvéd, cím3)

Az alperes:

alperes1 (cím5)

Az alperes képviselője:

Dr. Farkas Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Farkas Sándor ügyvéd, cím4)

Az alperes érdekében beavatkozott:

Dr. Cseresnyés Zsolt ügyvéd (cím6) által képviselt beavatkozó1 (cím7)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

felperesek 140. és 141. sorszám alatt

alperes 142. sorszám alatt

A per tárgya:

személyiségi jogi igények érvényesítése

Az elsőfokú bíróság:

Zalaegerszegi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat:

1.P.20.231/2021/139. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét kijavítja annyiban, hogy a felpereseknek mint együttes jogosultaknak járó kártérítés tőkeösszege helyesen 21.149.206 (huszonegymillió-egyszáznegyvenkilencezer-kettőszázhat) forint.

Az így kijavított ítéletet – fellebbezett részében – részben megváltoztatja, a felpereseknek járó sérelemdíj összegét személyenként 20.000.000 (húszmillió) forintra, az alperes által a felpereseknek mint együttes jogosultaknak – az elsőfokú ítéletben meghatározott módon – fizetendő elsőfokú perköltség összegét 6.400.000 (hatmillió-négyszázezer) forintra felemeli; mellőzi az alperesnek az I. rendű felperes javára 749.730 forint elmaradt jövedelemben és ennek lejárt kamatában való marasztalását; a felperesek által egyetemlegesen fizetendő feljegyzett kereseti eljárási illeték összegét 165.000 (egyszázhatvanötezer) forintra leszállítja. Egyéb fellebbezett részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek mint együttes jogosultaknak tizenöt napon belül 560.100 (ötszázhatvanezer-egyszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget.

Kötelezi a felpereseket egyetemlegesen, hogy fizessenek meg az államnak – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára – az esedékesség napjáig 330.000 (háromszázharmincezer) forint meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetéket. Az esedékesség napja a jelen határozat keltét követő hatvanadik nap. Az illeték megfizetése során a közlemény rovatban a Pécsi Ítéltábla megnevezését, a másodfokú határozat ügyszámát, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító jelét fel kell tüntetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperesek gyermeke, érdekelt1 2016. december 26. napján Down-szindrómával megszületett, miután az alperes orvosa a II. trimeszteri ultrahang-szűrővizsgálat során a fejlődési rendellenességre utaló gyanújeleket nem észlelte, a mulasztás következményeként az I. rendű felperes a terhességmegszakításról nem dönthetett.
- [2] A felpereseket gyermekük állapota sokkhatásként érte, az emiatti lelki teher azóta is jellemzi mindennapjaikat. A gyermek értelmi és mozgásfejlődése is elmarad az életkorától, gyengénlátó, de szemüvegét nem tudja viselni, így segítségre szorul a helyváltoztatásban, közlekedésben is. Napi 4 órában óvodába jár, de gyakran beteg, ezért sokat hiányzik. Kétéves életkora után is folyamatos törődést, állandó felügyeletet és közreműködést igényel, vele egy hónapos korától kezdődően különféle terápiákon, fejlesztő foglalkozásokon kell résztvenni.
- [3] A felperesek életvitele elnehezült, teljesen leköti őket a fejlődési rendellenességgel született gyermekük mindennapi ellátása és fejlesztése, ezért a háztartási munkában is állandó segítségére szorulnak, amit az I. rendű felperes testvére nyújt számukra. Az I. rendű felperes a szülés előtt alkalmazott fodrázsként dolgozott, a gyermek állapota és folyamatos gondozási szükséglete miatt nem tudott újból elhelyezkedni.
- [4] Az elsőfokú bíróság az 1.P.20.231/2021/70. számú közbenső és részítéletében megállapította, hogy az alperes teljes felelőssége fennáll a felperesek abból fakadó kártérítés és sérelemdíj iránti követeléseikért, hogy az I. rendű felperes várandósgondozását és tájékoztatását nem a szakmai szabályoknak és az elvárható gondosságnak megfelelően végezte. Megállapította továbbá, hogy az alperes megsértette az I. rendű felperes önrendelkezéshez, valamint az I-II. rendű felperes családtervezéshez és az egészséges családban éléshez való jogát. A Pécsi Ítéltábla a Pf.III.20.061/2022/8. számú közbenső és részítéletével az elsőfokú bíróság közbenső és részítéletét azzal a szövegezésbeli pontosítással hagyta helyben, hogy az alperest teljes kártérítési és sérelemdíjért fennálló felelősség terheli a felperesek érdekelt1 nevű gyermeke 2016. december 26. napján egészségkárosodottan történt megszületése folytán a felpereseknek okozott károkért és nem vagyoni sérelemért.
- [5] A felperesek a többször módosított keresetükben – a jogerős közbenső és részítéletben már elbírált személyiségi jogsértés megállapítása iránti kereseten túlmenően – az alperesnek sérelemdíj és kártérítés fizetésére kötelezését kérték. A sérelemdíj iránti keresetet személyenként terjesztették elő, az I. rendű felperes jövedelemkiesésének és a pert megelőző közjegyzői eljárás költségének megítélését az I. rendű felperes javára, az összes többi kártérítés megítélését kettejük mint egyetemleges jogosultak javára kérték. Az egyes tételek

után néhány kivétellel kamatkövetelést is előterjesztettek, a törvényes mértékű késedelmi kamatra a hátralékos időszak közeparányos kezdőidőpontjától az ítélethozatal napjáig (a továbbiakban: kamat) tartottak igényt.

- [6] A sérelemdíj iránti keresetük személyenként 20.000.000 forint és ennek 2016. december 26. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamata (a továbbiakban: kamata) megfizetésére irányult. Az alperes az összegszerűséget illetően a méltányos összeget felperesenként 5.000.000 forintban jelölte meg.
- [7] A felperesek kártérítési iránti követelésüket az alábbi összegekre terjesztették elő:
- [8] Alap-felnevelési költség (1. kártérítési tétel) 2017. január 1. napjától havi 120.000 forint; babakelengye (2. tétel) 300.000 forint; pelenka (3. tétel) 2017. január 1. napjától havi 15.000 forint; többlet ápolás-gondozás-felügyelet (4. tétel) 2019. január 1. napjától 2023. szeptember 30. napjáig napi három óra figyelembevétele mellett havi 150.750 forint, és a 2021. január 1. napjától keletkezett hátralék kamata, 2023. október 1. napjától napi 6 órai többlet ápolás-gondozásra havi 279.000 forint és napi 4 órai többletfelügyelet havi 193.500 forint, összesen 472.500 forint és kamata; háztartási kisegítés (5.tétel) 2019. január 1. napjától napi három órára havi 150.750 forint és a 2021. január 1. napjától keletkezett hátralék kamata, 2023. október 1. napjától napi 6 órára havi 279.000 forint és kamata; a korai fejlesztésekhez kapcsolódó közlekedési többletköltség (6. tétel) 77.414 forint és kamata, Dévény-torna díja (7. tétel) 444.000 forint és kamata, kapcsolódó közlekedési többletköltség (8. tétel) 296.503 forint és kamata; fejlesztések és közlekedési többletköltségük (9. tétel) címén 2021. január 1. napjától 2022. augusztus 31. napjáig havi 204.000 forint, ehhez kapcsolódóan 112.409 forint közlekedési költség és mindezek kamata (heti kétszer 6.000 forint gyógytorna, heti kétszer 4.500 forint kaposvári zeneterápia, heti kétszer 8.000 forint kaposvári konduktív pedagógiai foglalkozás, heti egy alkalommal 14.000 forint rádpusztai lovasterápia költsége), 2022. szeptember 1. napjától 2023. szeptember 30. napjáig havi 112.000 forint, ehhez kapcsolódóan 2022. december 5. napjáig havi 8.133 forint, 2022. december 6. napjától havi 11.908 forint közlekedési költség és mindezek kamata (heti kétszer 3.500 forint keszthelyi úszásterápia, heti egy alkalommal 14.000 forint rádpusztai lovasterápia költsége), 2023. október 1. napjától havi 160.000 forint, ehhez kapcsolódóan 20.160 forint közlekedési költség és mindezek kamata (heti háromszor 7.000 forint az úszásterápia, heti egy alkalommal 5.000 forint a gyógytorna, heti egy alkalommal 14.000 forint a rádpusztai lovasterápia költsége); fejlesztő- és egészségügyi eszközök beszerzési költsége (10. tétel) 395.150 forint és kamata, az autóvásárlás költsége (11. tétel) 245.000 forint és kamata; I. rendű felperes keresetvesztése (12. tétel) 2020. december 31. napjáig 3.017.410 forint és kamata, 2021. január 1. napjától havi 26.590 forint járadék; az igazságügyi szakértő kirendelésére irányuló közjegyzői eljárásban felmerült 91.650 forint közjegyzői díj, 189.595 forint szakértői díj, 100.000 forint ügyvédi munkadíj, összesen 381.245 forint (13. tétel). Utóbbi megítélését elsődlegesen kártérítésként, másodlagosan perköltségként kérte az I. rendű felperes.
- [9] A felperesek valamennyi járadékkövetelésük vonatkozásában kérték, hogy az alperes 2025. január 1. napjától kezdődően évente a Központi Statisztikai Hivatalnak a megelőző évről szóló inflációs jelentése szerinti fogyasztói áremelkedés éves átlagos százalékos mértékével növelt összeg megfizetésére legyen köteles.
- [10] A többlet ápolás-gondozás-felügyelet körében a felperesek a 111. sorszámú keresetváltoztatásban emelték fel 2023. október 1. napjától kezdődően járadékigényüket a többlet ápolás-gondozás címén havi 279.000 forintra, többletfelügyelet címén havi 193.500 forintra. A keresetváltoztatás engedélyezése iránti kérelmüket azzal indokolták, hogy az időráfordítás mértékének növekedése egy folyamat, amely 2023. október 1. napjától érte el a többlet időráfordítás tekintetében azt a szintet, amely a keresetváltoztatást indokolta. Az alperes elkésztettsége miatt a keresetváltoztatás engedélyezésének elutasítását kérte. Az

elsőfokú bíróság 115/1. sorszámú végzésével a 111. sorszámú keresetváltoztatást engedélyezte.

- [11] Az alperes kiegészített ellenkérelmében (125. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv) a Kúria 2/2022. számú jogegységi határozatára hivatkozással is kérte az alap-felnevelés körébe eső költségek iránti kereset elutasítását. A babakelengye (3. tétel) címén támasztott követelést nem vitatta, miként a 6., 10. és 11. alatti tételeket, és a járadék indexálása iránti kérelmet sem. Többlet ápolás-gondozás-felügyelet és háztartási kisegítés tényét és költségét bizonyíthatatlannak tartotta, utóbbi kapcsán arra hivatkozott, hogy a gyermek óvodai ellátásának ideje alatt a háztartási tevékenységek az I. rendű felperes részéről elláthatóak. A 7., 8. és 9. alatti, fejlesztéssel kapcsolatos tételeket bizonylati alátámasztás hiányában vitatta.
- [12] A Pécsi Ítéltábla a 2022. május 13. napján hozott Pkf.III.25.076/2022/2. számú, az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet elutasító elsőfokú végzést részben megváltoztató határozatával kötelezte az alperest, hogy a felpereseknek mint együttes jogosultaknak 2022. június 1. napjától kezdődően havonta előre, minden hónap 10. napjáig fizessen meg 110.000 forint fejlesztési költségekkel kapcsolatos járadékot.
- [13] Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperest a felpereseknek személyenként 18.000.000 forint sérelemdíj; az I. rendű felperesnek 749.730 forint elmaradt jövedelem és ennek 202.227 forint lejárt kamata; a felpereseknek mint együttes jogosultaknak 17.531.206 forint kártérítés és ennek 2.913.546 forint lejárt kamata; 2024. július 1. napjától kezdődően havonta előre 633.120 forint járadék és 2.543.013 forint perköltség megfizetésére kötelezte azzal, hogy a járadékot 2025. január 1. napjától kezdődően évente a Központi Statisztikai Hivatalnak a megelőző évről szóló inflációs jelentése szerinti fogyasztói áremelkedés éves átlagos százalékos mértékével növelve kell folyósítani. A fentieket meghaladóan a keresetet elutasította.
- [14] Rendelkezett arról, hogy a sérelemdíjban marasztaló rendelkezés felperesenként 5.000.000 forint erejéig, a megítélt kártérítés 16.790.703 forint erejéig, valamint a járadék fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható. A Pécsi Ítéltábla Pkf.III.25.076/2022/2. számú végzésével elrendelt ideiglenes intézkedést hatályon kívül helyezte. A felpereseket egyetemlegesen 270.000 forint feljegyzett kereseti illeték állam javára történő megfizetésére kötelezte.
- [15] Ítéletének indokolásában felhívta a Ptk. 2:52.§ (1) és (3) bekezdését. Nem értett egyet azzal az alperesi állásponttal, hogy a felróhatóság alacsonyabb foka alacsonyabb mértékű sérelemdíj megállapítását indokolja. Utalt arra, hogy a szabad béta-hCG értéke emelkedett volt, a II. trimeszteri ultrahang vizsgálat során nem rögzített adatokon kívül is legalább két, a Down-kór gyanúját felvető minor jel fennállása volt megállapítható, gondos eljárás mellett a terhességmegszakításra lehetőség lett volna. A jogsértést és a felróhatóságot is súlyosnak minősítette, mivel az ellátást végzőnek mérlegelnie kell, hogy mulasztása rendellenességgel fejlődő magzat esetében a szülők egész életére kiható súlyos következményekkel jár, ahogy az a felperesek esetében be is következett. A felróhatóság és a jogsértés súlya, valamint a felperesek által elszenvedett jelentős sérelmek miatt az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a kompenzációs funkció mellett a sérelemdíj preventív funkciójának is érvényesülnie kell.
- [16] Köztudomásúnak minősítette, hogy a Down-kóros gyermek ellátása, felnevelése folyamatosan jelentős megterheléssel jár, felemésztí a szülők energiáját, lelkierőjét, lekötí az idejüket, aggodalommal töltí el őket a gyermek további sorsa, mivel nem várható, hogy élete során bármikor is állandó támogatás, segítő jelenléte nélkül éljen. A lefolytatott bizonyítás (igazságügyi orvosszakértői és gyógypedagógiai szakvélemény, tanú tanúvallomása, a csatolt pedagógiai szakszolgálati vélemények tartalma) a felperesek esetében mindezt külön is alátámasztotta. Az elsőfokú bíróság a kiegészítő orvosszakértői vélemény alapján elfogadta, hogy a gyermek születése után az agyban észlelt vérzésnek a neurológiai vagy szemészeti

tünetekre nincs kimutatható hatása, a gyermek jelenlegi állapotát és a későbbi fejlődését alapvetően a Down-szindróma testi és mentális tünetei határozzák meg.

- [17] Az elsőfokú bíróság a felemelt keresetben követelt személyenkénti 20.000.000 forintot eltúlzottnak találva a 2022-2023. években bekövetkezett kiemelkedő inflációra és a hasonló ügyekben hozott jogerős döntésekre figyelemmel, az ítélelhozatali értékvizonyok alapján állapította meg a felpereseknek járó sérelemdíj összegét. A mérlegelés során a Győri Ítéltábla 2022. október 28. napján hozott Pf.20.112/2022/9. számú, és a Debreceni Ítéltábla 2023. október 5. napján hozott Pf.20.191/2023/14. számú ítéletére támaszkodott, melyekben hasonló sérelmekre elbíráskori értékvizonyok alapján a szülőknek személyenként 17.000.000 forintot ítélt meg. Személyenként 18.000.000 forint sérelemdíjat (amely hozzávetőleg megfelel a gyermek születésének időpontja szerinti 14.000.000 forint ítélelhozatali eltelte időre járó késedelmi kamatokkal együtt számított összegének) tartott alkalmasnak a felpereseket ért hátrányok kompenzálására. Az ítélet meghozatalától kezdődő kamatfizetésre kötelezést azért mellőzte, mert a felperesek csak az ítélelhozatali terjedő kamatokra tartottak igényt.
- [18] Az alap-felnevelési költségeket illetően az elsőfokú bíróság az alperes kiegészített jogi érvelését elfogadva a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa 2/2022. JEH (Jpe.III.60.011/2022/15.) számú határozata (a továbbiakban: jogegységi határozat) alapján megalapozatlannak találta a keresetet. A jogegységi határozat szerint amennyiben az egészségügyi szolgáltató kártérítési felelőssége megállapítható amiatt, hogy a terhesség alatt elmaradt, vagy hibás orvosi tájékoztatás következtében az anya nem élhetett a terhességmegszakítás jogával, a genetikai, teratológiai ártalom következtében egészségkárosodottan született gyermek esetében a szülők kártérítésként az egészségkárosodással kapcsolatban felmerült többlet-felnevelési költség, és nem a gyermek teljes felnevelési költségére tarthatnak igényt. Rámutatott az elsőfokú bíróság, hogy a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bsz.) 42.§ (1) bekezdése értelmében a jogegységi határozat a Magyar Közlönyben történő közzététel időpontjától a bíróságra kötelező.
- [19] A babakelengye, a korai fejlesztésekhez kapcsolódó közlekedési többletköltség, a fejlesztő- és egészségügyi eszközök beszerzési költsége és az autóvásárlás költsége tételeket (2., 6., 10. és 11. alatti tételek) az alperesi elismerésre figyelemmel az elsőfokú bíróság a keresetnek megfelelően ítélte meg. A pelenka (3.tétel) kapcsán érvényesített igényt elutasította.
- [20] A többlet ápolás-gondozás-felügyelet költségeit (4. tétel) illetően köztudomásának minősítette, hogy a Down-szindrómában szenvedő gyermek gondozása és felügyelete az egészséges gyermekekhez képest jelentős többlet tevékenységet igényel a szülők, gondozók részéről. A PTE ÁOK Igazságügyi Orvostani Intézet 95. sorszámu szakértői véleményét és annak 107. sorszámu kiegészítését a gyermek fejlődésbeli elmaradásának jellemzőit és azok következményeit (2 és 3 éves kor között napi három óra, 3 éves és 6 éves kor között napi négy óra, 6 éves kortól napi hat óra többlet ápolási-gondozási, továbbá a 6 éves életkora betöltése után napi négy óra többlet felügyeleti időszükséglet vonatkozásában) aggálymentesnek találta.
- [21] Úgy tekintette, hogy a szakvélemény a teljes napra állapította meg a többlet tevékenységek szükséges tartamát, beleértve hétköznapiakon a délelőtti óvodai tartózkodás idejét is. Az elsőfokú bíróság ezért – értékelve az óvodai hiányzásokról szóló igazolásokat és a hétvégi napokat is, amikor a gyermek egész nap otthoni ellátást igényel – mérlegeléssel 20 %-kal csökkentette a szakvélemény alapján a gyermek 6 éves kora felett (a 111. sorszámu keresetváltoztatás alapján) szükséges ápolási-gondozási-felügyeleti tevékenységek időigényét. A kereset és az ellenkérelem keretei között a cég szolgáltatási díjai alapján, a keresetlel mellékleteként szereplő táblázat óradíjának 25%-kal csökkentett mértékében ítélte meg a többlet tevékenység ellenértékét.

- [22] A számítást azzal az eredménnyel végezte el, hogy a lejárt összeg 2019. január 1. napjától 2020. december 31. napjáig 3.618.000 forint, 2021. január 1. napjától 2023. szeptember 30. napjáig 4.974.750 forint. 2023. október 1. napjától kezdődően a napi 6 óra többlet ápolás-gondozás havi költsége a szolgáltató táblázata alapján $372.000 \times 0,75 = 279.000$ forint, a napi 4 óra többlet felügyelet havi költsége $258.000 \times 0,75 = 193.500$ forint, a kétfajta tevékenység ellenértéke összesen 472.500 forint, 20 % csökkentéssel 378.000 forint. 2023. október 1. napjától 2024. június 30. napjáig a hátralékos összeg 3.402.000 forint, 2024. július 1. napjától a járadék havi 378.000 forint ([78]-[79] bekezdések). E számítás alapján a felperesek mint együttes jogosultak javára 2019. január 1. napjától 2024. június 30. napjáig összesen 8.376.750 forint [helyesen 11.994.750 forint] lejárt többlet ápolási-gondozási-felügyeleti költségtérítést ítélt meg, amelyből 3.618.000 forint után kamatot nem kértek, 4.974.750 forint után 2022. május 16-ai, 3.402.000 forint után pedig 2024. február 16-ai középátlagos kezdő időponttól az ítélelhozatalig terjedő időre késedelmi kamat fizetésére is kötelezte az alperest. Miután a felperesek az ítélelhozatalig bezárólag kértek késedelmi kamatot, az elsőfokú bíróság elvégezte a kamat összegszerű kiszámítását, és ennek megfelelően kötelezte fizetésre az alperest.
- [23] Háztartási kisegítő költségeit (5. tétel) illetően kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy a felperesek a Ptk. 6:522.§ (2) bekezdés c) pontja alapján kártérítésként jogosultak azoknak a szükséges költségeknek a megtérítésére, amelyek az I. rendű felperes testvére, tanúl által a felperesek helyett az érdeklükben végzett háztartási munkák ellenértékét jelentik, és amelyeket a gyermek által igényelt többlet ápolási-gondozási-felügyeleti tevékenység miatt a felperesek bizonyítottan nem tudtak maguk ellátni.
- [24] Nem fogadta el azt a felperesi álláspont, hogy a háztartási munkák időtartama a gyermekgondozás, gyermekfelügyelet időtartamához igazodóan növekedne, és azt a tényállítást sem, hogy a tanúl a gyermek állapota és a felperesek megnövekedett gyermekgondozási, felügyeleti tevékenysége miatt naponta átlagosan 6 órát háztartási munkára fordít. Utalt rá, hogy a tanúl saját előadása szerint a bevásárlást és a főzést egyúttal a saját részére is végzi, és a többi háztartási munka esetében sem különíthető el a gyermek egészségi állapota miatt szükséges munkák köre és időtartama a többi családtag, nevezetesen a felperesek érdekében végzett tevékenységtől. Egyetértett az alperessel abban, hogy a gyermek óvodai tartózkodásának időtartama alatt a háztartási munkák egy részét az I. rendű felperes is el tudja végezni. E tekintetben hivatkozott arra is, hogy a megítélt sérelemdíj egyebek között az ilyen jellegű nem vagyoni hátrányok kompenzálására is szolgál. A bizonyítékok mérlegelésével napi átlagban 2 óra olyan háztartási kisegítési tevékenységet talált bizonyítottnak, amely a felperesek gyermekének állapotával összefüggésben, a felperesek megnövekedett gyermekgondozási, felügyeleti, ápolási tevékenysége miatt merül fel, és a felperesek helyett azt más végzi el.
- [25] A cég 1 2 órás napi tevékenységére és 30 napra vonatkozó szolgáltatási díjának, 144.000 forintnak a 75 százalékaival, havi 108.000 forinttal számolva ítélte meg a felpereseknek járó háztartási kisegítési költségtérítést, 2019. január 1. és 2020. december 31. közötti időszakra 2.592.000 forint, 2021. január 1. napjától 2024. június 30. napjáig 4.536.000 forint összegben, amely után középátlagos kezdő időponttól (2022. október 1. napjától) az alperes késedelmi kamat fizetésére is köteles. A jövőre nézve az elsőfokú bíróság 2024. július 1. napjától havi 108.000 forint háztartási kisegítői járadék megfizetésére kötelezte az alperest.
- [26] A Dévény-torna, Dévény-tornához kapcsolódó közlekedési többletköltség (7. és 8. tétel) körében rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy az indokoltság nem volt vitás, míg a szakgyógytornász aláírásával készült, a keresetlevél mellékleteként csatolt nyilatkozatot a költségek alátámasztására elfogadta. A Pp. 263.§ (1) bekezdése alapján a fejlesztő foglalkozások körében arra az álláspontra helyezkedett, hogy azok költségei nem kizárólag

számveteli bizonylattal bizonyíthatók, hanem a fejlesztő foglalkozást végzők írásbeli nyilatkozatával vagy összegző igazolásával is, amennyiben egyéb körülmények, a perben felmerült adatok nem adnak okot e nyilatkozatok, igazolások tartalmának aggályossá minősítésére. Így a keresetnek megfelelően kötelezte az alperest 444.000 forint és 296.503 forint, valamint ezen összegek után 2018. augusztus 1. napjától az ítélelhozatalig terjedő időre járó késedelmi kamat megfizetésére.

- [27] Nem ingyenes fejlesztések és közlekedési többletköltségük (9. tétel) körében rámutatott, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint a jövőre nézve azoknak az indokolt szolgáltatásoknak az ellenértéke is követelhető, amelyeket a károsultnak anyagi erő hiányában még nem volt lehetősége igénybe venni, a hátralékos kártérítési összeg megalapozottsága érdekében ugyanakkor bizonyítani kell, hogy a károsult mely szolgáltatásokat vett ténylegesen igénybe, és azok milyen költséggel jártak.
- [28] Az elsőfokú bíróság a Dévény-torna költségei körében kifejtett indokokra visszautalva főszabályként bizonyítékként fogadta el a szolgáltatók írásbeli nyilatkozatát és összegzését a felmerült költségekre nézve, kivéve, ha azok bizonyító erejével kapcsolatban aggálya merült fel. Az elsőfokú bíróságnak a lejárt kereseti követelések közül a egyéb1 egyéni vállalkozó által a gyógytorna és zeneterápia, a egyéb2 egyéni vállalkozó által a konduktív pedagógiai foglalkozásokon, egyéb3 egyéni vállalkozó által a lovasterápiás fejlesztéseken való folyamatos részvételről kiállított 2020 júliusi nyilatkozatok (keresetlevél F/15. számú mellékletei) bizonyító erejével kapcsolatban merült fel aggálya. A felperesek a keresetlevéllel együtt benyújtott, 2021. január 4. napján kelt ideiglenes intézkedés iránti kérelmükben e fejlesztésekkel kapcsolatban azt nyilatkozták, hogy az elérhető fejlesztési lehetőségekről tájékozódtak és egy-egy foglalkozáson részt vettek. Ugyanígy nyilatkoztak az 51. sorszámu újabb ideiglenes intézkedés iránti kérelmükben, és az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet elutasító 58. sorszámu végzés ellen benyújtott 60. sorszámu, 2022. április 19-i fellebbezésükben is. Az elsőfokú bíróság ezért e fejlesztésekkel kapcsolatos költségek közül a számlával is igazolt egy-egy esetet fogadta el bizonyítottnak 2021. január 1. napja és 2022. május 31. napja (a Pécsi Ítéltábla másodfokú végzésében elrendelt ideiglenes intézkedés hónapjának vége) közötti időszakban $8.000 + 14.000 + 6000 + 4500 = 32.500$ forint összegben, és ehhez igazodóan ítélte meg a felmerült utazási költséget, 14.515 forintot. Rámutatott, hogy a felperesek nem tettek tényállítást a fejlesztő foglalkozások ideiglenes intézkedés utáni mikénti igénybevételére, ugyanakkor a 75. sorszámu keresetváltoztatás engedélyezése iránti kérelem szerint az ideiglenes intézkedésben megítélt összeg alacsony volta és a nyári szünetben korlátozottan elérhető foglalkozások szeptemberi újraindulása miatt 2022. szeptember 1. napjától átszervezték a fejlesztést. Az elsőfokú bíróság e nyilatkozat alapján nem látta bizonyítottnak, hogy 2022 nyarán a felperesek a kaposvári és – egy kivétellel – a rádpusztai fejlesztő foglalkozásokat igénybe vették volna. A felperesek által 118. sorszámu alatt utólagos bizonyításként csatolt összegző nyilatkozatok tartalmával szemben is ugyanazokat az aggályokat fogalmazta meg, mint a keresetlevélhez csatolt nyilatkozatokkal kapcsolatban, kivéve a rádpusztai lovasterápia kapcsán 2022 augusztusában négy foglalkozásra kifizetett 56.000 forintot, amit a egyéb3 egyéni vállalkozó által 2022. augusztus 29. napján kiállított, 75. sorszámu alatt csatolt számla bizonyít, és amelyhez 4.066 forint útiköltség-térítés járul.
- [29] Az elsőfokú bíróság bizonyítottnak fogadta el a 2022. szeptember 1. és 2023. szeptember 30. közötti fejlesztő foglalkozásokkal és az utazásokkal összefüggésben érvényesített kártérítési követelést, mivel egyéb4 egyéni vállalkozónak az úszásterápia igénybevételéről, továbbá egyéb3 egyéni vállalkozónak a lovasterápián való részvételről adott összegző nyilatkozatát alátámasztotta az említett vállalkozók által egy-egy havi fejlesztő foglalkozásról kiállított, a felperesek által 75. sorszámu alatt csatolt számla. Így 13 hónapra 1.456.000 forint fejlesztési,

131.228 forint utazási költségtérítés, és ezek 2023. március 16. napjától járó kamata vonatkozásában a keresetet teljesítette.

- [30] A 2023. október 1. napjától kezdődő időre érvényesített követelések közül az elsőfokú bíróság a 111. sorszámú keresetfelemelésben kifejtettek és 118. sorszámú szolgáltatói nyilatkozatok alapján bizonyítottanak találta a heti egy alkalom gyógytornával felmerült havi 20.000 forint, és a lovasterápia miatti havi 56.000 forint költséget. Az úszásterápiából az igazságügyi orvosszakértői véleményre figyelemmel három helyett csak heti két alkalmat fogadott el a Ptk. 6:522.§ (2) bekezdés c) pontja alapján szükséges költségnek, havi 84.000 helyett 56.000 forint összegben. Az érintett időszakra így havi 132.000 forint fejlesztési költséget és 15.120 forint utazási költséget, havonta összesen 147.120 forintot minősített indokoltnak azzal, 2024. június végéig a felpereseknek járó hátralékos összeg 1.324.080 forint és ennek 2024. február 16. napjától járó kamata.
- [31] A nem ingyenes fejlesztő foglalkozások hátralékos összegeként tehát az elsőfokú bíróság összesen 3.018.389 forint költségtérítési kötelezettséget állapított meg az alperes terhére, amibe beszámítva az ideiglenes intézkedés alapján az ítélethozatalig megfizetett 25 x 110.000 forintot, 268.389 forint hátralékos fejlesztési és utazási költségtérítés, továbbá 318.254 forint lejárt késedelmi kamat, a jövőre nézve pedig havi 147.120 forint járadék megfizetésére kötelezte az alperest.
- [32] A járadék (378.000 forint gondozási, 108.000 forint háztartási kisegítési, 147.120 forint fejlesztési, összesen 633.120 forint) vonatkozásában rögzítette, hogy azt 2025. január 1-jétől kezdődően évente a Központi Statisztikai Hivatalnak a megelőző évről szóló inflációs jelentése szerinti fogyasztói áremelkedések éves átlagos százalékos mértékével növelt összegben kell folyósítani.
- [33] Az I. rendű felperes elmaradt jövedelme (12. tétel) körében a keresetlevél F/19 számú mellékletében foglalt táblázat adatai alapján 2017. január és 2018. január hónap között összesen 749.730 forint jövedelem-különbözetet tartott megállapíthatónak. Rögzítette, hogy 2018-ban és a következő években egyáltalán nem szerepelnek társadalombiztosítási ellátások (GYED, GYES) az elért jövedelmek között, jóllehet a felperesek által csatolt közigazgatási határozat szerint is részesült az I. rendű felperes gyermekgondozási segélyben, amelynek összegét figyelembe véve állapították meg az otthongondozási díjat. Az elsőfokú bíróság ezért a felperesek táblázata alapján 2018. január 1. napjától kezdődően nem találta bizonyítottanak az elmaradt jövedelmet, mely bizonyítatlanság a jövőbeli elmaradt jövedelemre is kihatott. Utalt az elsőfokú bíróság arra is, hogy az 1768/2018. (XII. 21.) Korm. határozat alapján a gyermekek otthongondozási díja jelentősen emelkedett, 2022. évtől pedig megegyezik az alapbér kötelező legkisebb összegével.
- [34] A perköltséget illetően az elsőfokú bíróság nem látott lehetőséget a felperesek által kért, a pertárgyérték 15 százalékának megfelelő ügyvédi munkadíj elszámolására. Ezt azzal indokolta, hogy a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdés a) pontja értelmében az ügyvéd által képviselt fél ügyvédi költségként a megbízási szerződésben kikötött munkadíj összegét számíthatja fel, a keresetlevél mellékleteként csatolt nyilatkozat azonban nem minősül ilyen tartalmú megállapodásnak, mert annak alapján a felpereseket nem terheli az ügyvéd felé megbízási díj fizetésének kötelezettsége. Ennek hiányában az IM rendelet 3.§-át találta alkalmazhatónak. A 71.896.557 forint pertárgyértéket a pernyertesség-pervesztesség arányának meghatározásához olyan módon korrigálta, hogy az időszakos szolgáltatások iránti kereseti követelések esetében csak e tételek egyévi összegével, hátralékok nélkül számolt, 55.163.147 forint követelt perértékre és az ebből megítélt 45.355.507 forintra figyelemmel a felperesek pernyertességét 82% mértékben határozta meg. A 71.896.557 forint perérték alapján az ügyvédi munkadíjat az IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) és b) pontja szerint 2.356.897 forintban határozta meg, ennek a felperesi pernyertesség szerinti 82%-át 1.932.655

forintban, az alperes 18%-os pernyertességére eső ügyvédi munkadíjat 424.241 forintban számította. Beszámítással a felperesek javára mutató különbözet 1.508.414 forintban adódott. Ehhez hozzáadta a felperesi képviselő tárgyalásokon való megjelenésével összefüggésben felmerült utazási költség és az utazási időre eső munkadíj 82%-át, 247.804 forintot. Az ügyvédi díj így összesen 1.756.214 forint, általános forgalmi adóval növelten 2.230.392 forint, további perköltség a pert megelőző közjegyzői bizonyítási eljárásban felmerült költség 82%-a, 312.621 forint. Mindösszesen tehát a részleges pernyertesség alapján az elsőfokú bíróság számítása szerint a felpereseket együttesen 2.543.013 forint perköltség illeti meg. Rögzítette továbbá az elsőfokú bíróság, hogy a felperesek a Pp. 102.§ (1) bekezdése alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog miatt feljegyzett kereseti illeték 18%-át, 270.000 forintot kötelesek megfizetni az állam javára.

- [35] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ellenérdekű felek mindegyike fellebbezett.
- [36] A felperesek fellebbezésükben az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását kérték olyan módon, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megítélt sérelemdíj összegét személyenként 2.000.000 forinttal, a háztartási kisegítés hátralékos összegére megítélt 7.128.000 forintot 1.154.250 forinttal, az ezen a címen 2024. július 1. napjától megítélt havi 108.000 forint járadékot 128.250 forinttal, az alperes által fizetendő elsőfokú perköltséget 3.092.925 forinttal emelje fel, kötelezze továbbá az alperest az alap felnevelési költségek megtérítéseként 2024. július 1. napjától kezdődően havonta előre 120.000 forint járadék megfizetésére.
- [37] A sérelemdíj összege körében arra hivatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság által részükre megítélt összeg 2023. évet megelőzően volt jellemző a hasonló ügyekben alkalmazott kompenzációra, amikor a 2023. évi és az azt követő inflációt az eljáró bíróságok még nem vehették figyelembe. A 2023. teljes évre vonatkozó 17,6% mértékű inflációs adatra is figyelemmel arra a következtetésre jutottak, hogy a reparációs funkció azonos sérelemdíj-összegek esetében 17,6%-ot gyengült. Álláspontjuk szerint a sérelemdíj összegét meghatározó szempontrendszer elemeként az orvosebemelés, az egészségügyi ár- és értékviszonyokat is figyelembe kell venni. Az elsőfokú bíróság által megítélt sérelemdíj összege a hibát elkövető orvos félévi fizetésének felel meg, holott az ellátási hiba következményét a felperesek egész életen át kénytelenek viselni, ez az aránytalanság társadalmi feszültséghez vezet.
- [38] Az alap-felnevelési költség vonatkozásában részletesen kifejtették azt az álláspontjukat, hogy a 2/2022. jogegységi határozat sérti a Ptk. 6:522.§ (1) bekezdését, a tulajdonhoz való alkotmányos alapjogot és az Emberi Jogok Európai Egyezményében biztosított tulajdon védelméhez való egyezményes jogot. Ezt a kérdést a szülők eredeti családtervezési szándéka, a kár fogalma, a terhesség-megszakítási jog primátusa, az 1/2008. polgári jogegységi határozat értelmezése, a személyiségi jogi és a vagyoni jogi kérdés keveredése szempontjából is megközelítették, nemzetközi kitekintéssel éltek, rámutatva, hogy a 2/2022. jogegységi határozat nem adott számot olyan elkerülhetetlen (kényszerítő) közrendi okról, amely az alap-felnevelési költség teljes mértékű (aránytalan) elvonását alkotmányosan igazolná.
- [39] A háztartási kisegítés időtartamának napi 2 órában történő meghatározását nem tartották elégségesnek. Hangsúlyozták, hogy az elsőfokú bíróság maga is megállapította, hogy a gyermek állandó felügyeletet igényel, nem hagyható magára, amiből következik, hogy a háztartási munkát az I. rendű felperes nem tudja ellátni. A fentiekből eredően önellentmondásosnak tekintették azt a következtetést, hogy a háztartási munkák időszükséglete nincs összefüggésben a gyermek megnövekedett ápolási-gondozási-felügyeleti szükségleteivel, mivel a két időszükséglet között közvetlen összefüggés áll fenn.
- [40] Elfogadták az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, hogy a háztartási kisegítést végző tanú a bevásárlást és a főzést egyúttal a saját maga részére is elvégzi; rögzítették ugyanakkor, hogy ezek a tevékenységek a háztartási munkának csak a kisebb részét jelentik, a nagyobb

rész (mosogatás, takarítás, mosás, teregetés, vasalás) e körön kívüli. Mivel a gyermek állandó felügyeletet igényel, éjszaka is többször fel kell hozzá kelni, ami jelentős megterhelést jelent, ezért az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben méltányolhatónak tartották, hogy az I. rendű felperes a gyermek óvodai tartózkodásának időtartama alatt pihen. Megítélésük szerint a háztartási kisegítés címén előadott időszükségletet a rendelkezésre álló bizonyítékok, a tanúvallomás, szakvélemény, a keresetlevélhez csatolt tanulmány megfelelően alátámasztották. Fellebbezési kérelmük 1.154.250 forint hátralékos összeget érintett azzal, hogy 108.000 forintról 236.250 forint havi összegre kérték a járadék felemelését.

- [41] A fellebbezési határidőben előterjesztett 141. sorszámú kiegészítő fellebbezésükben az elsőfokú bíróság által megállapított ügyvédi munkadíjat támadták, sérelmezve, hogy az elsőfokú bíróság által megítélt munkadíj mindössze a pertárgyérték 2,1%-át tette ki, ami nem áll arányban a perképviselő során ellátott ügyvédi tevékenységgel, különös figyelemmel arra, hogy az orvosi műhibaper sem időtartamában, sem a jogi probléma bonyolultságában, sem pertárgyértékben nem minősül átlagos pernek, a munkaigényességen túl a magas pertárgyérték nagyobb felelősséggel is jár. Az IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a), b) pontjai alapján meghatározott sávós ügyvédi munkadíj egészségügyi kártérítési perekben álláspontjuk szerint nem alkalmas a ténylegesen elvégzett ügyvédi munka díjazására. Kiemelték, hogy az IM rendelet 3.§ (6) bekezdésének második fordulata alapján a bíróság az ügyvédi munkadíjat – különösen az ügy bonyolultsága esetén – a (2) bekezdés a) és b) pontjaiban meghatározott összegnél magasabb összegben is megállapíthatja. Ez a magasabb mérték álláspontjuk szerint a pertárgyérték 10%-ában határozható meg. A pertárgyérték a keresetfelemelésre tekintettel 71.896.557 forint, ebből a felperesi 82% mértékű pernyertesség 5.895.517 forint figyelembe vehető ügyvédi munkadíjat eredményez a felperesi oldalon, míg az alperesi 18%-os pernyertességére eső ügyvédi munkadíj 1.294.138 forint. A két összeg beszámításával a javukra megfizetendő ügyvédi munkadíj 4.601.379 forint + Áfa.
- [42] Az alperes is az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatása iránt fellebbezett. Fellebbezésében kérte, hogy a másodfokú bíróság a felpereseknek személyenként megítélt 18.000.000 forint sérelemdíjat személyenként 5.000.000 forint összegre, a felpereseknek mint együttes jogosultaknak megítélt 17.531.206 forint kártérítést 6.560.104 forintra, ennek lejárt kamatát 1.320.078 forintra, a járadék összegét havi 404.870 forintra szállítsa le, mellőzze az indexálásra vonatkozó rendelkezést, az I. rendű felperes elmaradt jövedelem és kamata megfizetésére irányuló keresetét teljes mértékben utasítsa el, és szállítsa le a felpereseknek megítélt elsőfokú perköltség összegét is, 2.543.013 forintról 312.621 forintra.
- [43] Fellebbezését a sérelemdíj vonatkozásában egyrészt azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság tévesen vetette el annak a körülménynek a javára való értékelését, hogy a mulasztásának felróhatósága enyhébb fokú volt. Az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos érvelését nem találta helytállónak. Köztudomásúnak tekintette, hogy a diagnosztika pontossága soha nem teljes, annak határt szab az eszközök fejlettségi színvonala, a technika korlátozottsága, az emberi mérlegelő képesség pontossága. Orvosa is nyilvánvalóan törekedett a pontosságra, a fejlődési rendellenesség felismerésére; nincs olyan peradat, amelyből ennek ellenkezőjére lehetne következtetni. A sérelemdíj magánjogi büntetés funkciójának figyelembevétele indokolatlan, túlzó, intézményében a perbelihez hasonló tényállású eset évtizedek óta nem volt.
- [44] Sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság nem helytállónan értékelte a koponyaűri vérzések jelentőségét, mely elváltozások kétséget kizáróan nem a mulasztására vezethetőek vissza. Nem vitatta, hogy a sérelmet meghatározó mértékben a Down-szindrómával való megszületés következményei idézték elő, álláspontja szerint ugyanakkor a koponyaűri bevérzések kihatása sem hagyható figyelmen kívül, azt mint a sérelemdíjat 15-20%-os mértékkel csökkentő tényezőt figyelembe kellett volna venni.

- [45] Egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a következtetésével, hogy a fejlesztő foglalkozások igénybevétele túlnyomórészt nem igazolt, megítélése szerint ezt a tényt a sérelemdíj meghatározásánál is értékelni kell, abból ugyanis az következik, hogy a jogsértés hatása nem olyan jelentős, mint amilyennek azt az elsőfokú bíróság vélte.
- [46] A babakelengye vonatkozásában rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság tévesen rögzítette ennek a tételnek az elismerését. Mivel ellenkérelme egészében a kereset elutasítására irányult, és e nyilatkozatán nem módosított, a jogalap elismerésnek hiányában erre a tételre is alkalmazni kellett volna a 2/2022. számú jogegységi határozatot. Az elsőfokú bíróság ítélete így a Bszi. 42.§ (1) bekezdésébe, a Ptk. 6:522.§ (2) bekezdés c) pontjába ütközik.
- [47] A többletápolásra, gondozásra felszámított lejárt járadékot és annak kamatát az alperes arra figyelemmel támadta fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 217.§ (1) bekezdését és 218.§ (1) bekezdését megsértve engedélyezte a felperesek által 111. sorszám alatt előterjesztett keresetváltoztatást. A keresetváltoztatás engedélyezése iránti kérelem ugyanis álláspontja szerint elkészt: azzal egyetértett, hogy az időigény növekedése nem kapcsolható egy meghatározott naphoz, ugyanakkor a változás bekövetkezése és a felperesek általi szükségyszerű észlelése korábbi, mint a 107. sorszámú szakértői vélemény kiegészítésének időpontja, különösen, hogy a megnövekedett időigény a gyermek hatéves korától áll fenn, mely életkort a gyermek már 2022. év végén betöltötte. Így a keresetváltoztatásra nyitva álló határidő a 111. sorszámú keresetváltoztatás benyújtásakor már régen eltelt. Emiatt kérte a kártérítési marasztalási összeg 3.528.901 forinttal történő leszállítását.
- [48] Ugyancsak leszállítást kért a Dévény tornával kapcsolatos költségek megtérítésére megítélt összesen 973.196 forint vonatkozásában. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy csak azoknak a fejlesztési költségeknek a megtérítésére kötelezhető, melynek tekintetében a tényleges igénybevételt megfelelő számviteli bizonylat bizonyítja. Bizonylati alátámasztás nélkül a szolgáltatók nyilatkozatai nem fogadhatóak el, az elsőfokú bíróság okszerűtlen mérlegelésével megsértette mindazokat a jogszabályokat, amelyek a szolgáltatókat a számviteli bizonylat kibocsátására kötelezi.
- [49] Ugyanezzel az érveléssel támadta a fejlesztő foglalkozások költségeire megítélt 3.018.389 forintot és annak kamatát (9. tétel), változatlanul hangsúlyozva, hogy kizárólag a számlával alátámasztott szolgáltatások díja ítélt meg. Megítélése szerint a fejlesztési költségek felmerülését az elsőfokú bíróság önmagának ellentmondva fogadta el annak ellenére, hogy az igénybevétel iránti kételyének több esetben is hangot adott. Nem találta elfogadhatónak az elsőfokú bíróságnak azt az eljárását, hogy az esetek egy részében elfogadta a szolgáltatók egyszerű nyilatkozatait, más esetekben pedig nem.
- [50] Az I. rendű felperes keresetvesztése vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a 749.730 forintban történő marasztalás a Ptk. 6:522.§ (2) bekezdés a) pontjába ütközik, a felperesek az őket terhelő bizonyításnak nem tettek eleget, az elsőfokú ítélet nem is ad megfelelő magyarázatot arra, hogy az elsőfokú bíróság miért tartotta ebben az összegben az igényt megalapozottnak.
- [51] A felpereseknek megítélt 633.120 forint havi járadék összetevői közül a 228.250 forint ápolási, gondozási járadék megítélését tartotta jogsértőnek, aminek okát a meg nem engedhető keresetváltoztatásban jelölte meg, emiatt kérte a 633.120 forint járadék leszállítását 404.870 forintra. Mivel a havi járadék részeként megítélt 108.000 forint háztartási kisegítői járadékot, illetve a 147.120 forint fejlesztési járadékot jogorvoslati kérelemmel nem támadta, fellebbezési kérelméből az következik, hogy a gondozási járadékot 149.750 forintra kérte leszállítani.
- [52] A jövőbeni indexálás vonatkozásában rámutatott, hogy a kereset egészének elutasítására irányuló ellenkérelme értelemszerűen kiterjedt az indexálás vitatására is. Az elsőfokú bíróság

döntése nem felel meg a végrehajthatóság követelményének, egyrészt, mivel a KSH honlapján az ítéleti rendelkezéssel maradéktalanul azonosítható adatbázis nem található, másrészt a minden év január 1. napjától indexált havi járadék összege csak utóbb lesz megállapítható, így a kötelezésnek visszamenőlegesen tehet csak eleget.

- [53] Az elsőfokú perkölségre vonatkozóan egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a következtetésével, hogy a csatolt megbízási szerződés kikötött munkadíj hiányában nem képezhetette a perkölségről szóló döntés alapját. Emellett arra is hivatkozott, hogy a felperesek a Pp. 81.§ (5) bekezdése szerinti költségjegyzéket nem terjesztettek elő, a felszámítást okirattal nem igazolták, és nem volt olyan kérelmük sem, hogy a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet szabályai szerinti ügyvédi díjat kívánják felszámítani, így ügyvédi munkadíjat a javukra nem lehet figyelembe venni.
- [54] Az alperes másodlagosan a Pp. 381.§-ában írtak fennállása miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelmet is előterjesztett, melyet azzal indokolt, hogy a kártérítésre, jövőbeni járadékfizetésre vonatkozó bizonyítás elégtelen, ami az ítéletet megalapozatlanná teszi. A fejlesztő foglalkozások igénybevételeének ténye, a szolgáltatások összege, a valóban kifizetett felperesi költségek összege feltáratlan. A bizonyítást ebben a körben a felperesek tájékoztatása után teljesen indokolt megismételni, felhívva őket szabályszerű számviteli bizonylatok csatolására.
- [55] A peres felek fellebbezési ellenkérelme az ellenérdekű fél fellebbezésével érintett részében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. A beavatkozó a másodfokú eljárásban nyilatkozatot nem tett.
- [56] A felperesek fellebbezése részben alapos, az alperes fellebbezése túlnyomórésztben nem alapos.
- [57] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének felülbírálatát a Pp. 370.§ (1) bekezdésének megfelelően, az erre irányuló fellebbezési kérelmekre és ellenkérelmekre figyelemmel, azok korlátai között végezte el, a Pp. 383.§ (1) bekezdésben meghatározott felülbírálati sorrendből következően elsőként az alperes hatályon kívül helyezés iránti fellebbezési kérelmet vizsgálta.
- [58] A Pp. 381.§-a alapján hatályon kívül helyezésnek három konjunktív feltétel fennállása esetén, akkor van helye, ha az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem észszerű.
- [59] Az alperes megsértett jogszabályhelyet nem jelölt meg, megalapozatlanságra hivatkozott, illetve az anyagi pervezetés hiányosságára [Pp. 237.§ (2) bekezdés] utalt. A megalapozatlanság – a rendelkezésre álló bizonyítékok és a megállapított tényállás közötti összhang hiánya – azonban nem eljárási szabálysértés. Ha a tényállás esetlegesen okszerűtlen mérlegelés, önkényes következtetés eredménye, az az anyagi jogi felülbírálat körében orvosolható.
- [60] A bizonyítással kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség a bíróságot nem általában, hanem csak a Pp. 237.§ (2) bekezdésében írt feltételek (lényeges tényre vonatkozóan hiányzó bizonyítási indítvány, vagy a bizonyítási teherrel kapcsolatos vita) fennállása esetén terheli. Ennek a helyzetnek a felismerése és kezelése a bíróság részéről az anyagi jog alkalmazását, a törvényi tényállási elemek megfelelő értelmezését igényli, ebből következően az ebben a körben esetlegesen azonosítható hibák, hiányosságok sem eljárásjogi jellegűek. A bizonyítási eszközök bizonyító erejének megítélése, a bizonyítás lehetséges módja pedig eleve kívül esik a tájékoztatási kötelezettség körén, arról a bíróság (ide nem értve a különleges szakértelem szükségességét) az érdemi döntését megelőzően nem foglal állást.

- [61] Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése a fentiekre figyelemmel nem volt indokolt, ezért a másodfokú bíróság a fent hivatkozott korlátok között az anyagi jogi felülbírálatot végezte el.
- [62] Észlelte ugyanakkor a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság ítélete számítási hibát tartalmaz. Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelemhez igazodva a többlet ápolás-gondozás-felügyelet hátralékos összegét három részletben számolta el, 2019. január 1. és 2020. december 31. közötti időre 3.618.000 forint, a 2021. január 1. és 2023. szeptember 30. közötti időre 4.974.750 forint, a 2013. október 1. és 2024. június 30. közötti időre 3.402.000 forint összegben (elsőfokú ítélet [78] és [79] bekezdések). A [80] bekezdésben azonban összegzésként nyilvánvaló számítási hiba folytán csak 8.376.750 forint szerepel, és az elsőfokú bíróság az utóbbi hibás összeg alapján számította a 17.531.206 forint marasztalást eredményező végösszeget is. Így a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 352.§ (1) bekezdésére figyelemmel a Pp. 353.§-a alapján kijavította.
- [63] Az elsőfokú ítélet sérelemdíjban marasztaló rendelkezését mind a két fellebbezés érintette.
- [64] A felperesek fellebbezésüket az ár- és értékviszonyok eltolódására alapították, az alperesi fellebbezés a felróhatóság kisebb fokára, a felperesek részéről a fejlesztő foglalkozások kárenyhítési kötelezettség elmulasztását megvalósító mellőzésére hivatkozott, valamint arra, hogy a koponyaűri vérzések következményeit 15-20%-os mértékben a sérelemdíjat csökkentő tényezőként kellett volna figyelembe venni.
- [65] A Ptk. 2:52.§ (3) bekezdése szerint a sérelemdíj mértékét a bíróságnak az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására – tekintettel, egy összegben kell meghatároznia.
- [66] Az elsőfokú bíróság részletesen ismertette a felperesek Down-szindrómával született gyermekének egészségi állapotát, amelyből kiemelendő, hogy önálló életvitelre előreláthatólag nem lesz képes, ápolása, gondozása családjának élethosszig tartó feladatot jelent. Számba vette, hogy mindez milyen terhet jelent a felpereseknek; a beteg gyermek melletti helytállás, állapotával való szembesülés terhe életük valamennyi területére – családi életükre, szociális kapcsolataikra, személyiségük kiteljesítésére – negatív hatással van. Az alperes nem csupán a gyermekük felnövekedésével általánosan járó örömtől fosztotta meg őket, hanem mindazoktól az előnyöktől, érzelmi biztonságtól és feltöltődéstől, amit egy egészségesen működő család a hétköznapi nehézségek mellett is nyújthat.
- [67] Az alperes az agyi bevérzésekkel összefüggésben lényegében arra hivatkozott, hogy az általa fel nem ismert rendellenesség csak részoki összefüggésben áll a felpereseket ért, fentiek szerinti hátrányokkal, mert a gyermek állapotát a Down-szindrómától függetlenül kialakult agyi bevérzések következményei is alakítják. Ebben a kérdésben azonban rendelkezésre áll az orvosszakértő egyértelmű és aggálytalan megállapítása, így a másodfokú bíróságnak sem elvi, sem gyakorlati síkon nem kellett vizsgálnia, illetve mérlegelnie, hogy a gyermek egészségkárosodottan történt megszületése folytán a felpereseknek okozott nem vagyoni sérelem alapjához az agyi bevérzések esetleges következményei hozzátartozhatnak-e, illetve azok a gyermek állapotára érdemi befolyással bírnak-e. A 130. sorszámú kiegészítő szakvéleményben írtak szerint ugyanis az agyi bevérzéseknek a gyermek jelenlegi neurológiai, illetve szemészeti tüneteire nincs kihatása, jelenlegi és későbbi állapotát döntően a Down-szindróma testi és mentális tünetei határozzák meg.
- [68] Az alperesnek azt a konklúzióját, hogy a fejlesztő foglalkozások nem rendszeres igénybevétele a jogsértés kevésbé jelentős hatására utal, a másodfokú bíróság nem tartotta elfogadhatónak. Egyrészt az ilyen foglalkozásokon való részvétel, ha nem is kizárólag, de elsősorban az anyagi lehetőségek függvénye, az igénybevétel vagy annak hiánya jellemzően nem azon dől el, hogy a szülők helyzetüket mennyire súlyosnak élik meg. Másrészt a rendelkezésre álló adatok alapján nem lehet arra a következtetésre jutni, hogy a felperesek az

anyagi helyzetük által lehetővé tett, a környezetükben elérhető korai fejlesztő foglalkozásokat elmulasztották volna. Ellenkezőleg, törekedtek arra, hogy a gyermeket minél több, az állapotát, képességeit kedvező irányba befolyásoló behatás érje.

- [69] A jogsértés hatásán kívüli, a sérelemdíjat befolyásoló egyéb tényezőket tekintve az alperes felróhatóságát a másodfokú bíróság sem találta enyhe fokúnak. A vizsgálatot végző orvos csak „A” licensszel rendelkezett a szükséges „B” licenc helyett, a szabad béta-Hcg emelkedett értékére nem volt figyelemmel, a két minor jelet nem megfelelően értékelte, a major jel megállapításához szükséges vizsgálatokat elmulasztotta. Maradéktalanul egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával is, miszerint az egészségügyi szolgáltatónak a szűrővizsgálat elvégzése során tisztában kell lennie azzal, hogy a hibázás, a ki nem szűrt rendellenesség emberi sorsok tönkretételével jár, ennek negligálása, háttérbe szorulása a felróhatóságot súlyosbítja. Ha az alperes orvosa törekedett is a pontosságra, ez a törekvés nem volt elégséges, amit önmagában alátámaszt, hogy az elvégzett vizsgálatot nem egyetlen kifogás érte. Az összecszerúséget illetően így a sérelemdíj prevenciós, büntető funkciójának figyelembevétele nem volt mellőzhető, függetlenül attól, hogy hasonló mulasztás az alperes működése során más esetekben történt-e vagy sem.
- [70] A sérelemdíj összegének leszállítására így indok nem volt, a jelenlegi ár- és értékviszonyok ugyanakkor az elsőfokú bíróság által részletesen és körültekintően feltárt hátrányok mellett szükségessé tették a sérelemdíj összegének a felperesek által kért összegre történő felemelését.
- [71] A sérelemdíj mértékének meghatározásakor az elsőfokú bíróság által is alkalmazott Ptk. 6:534.§ (1) bekezdése a sérelmet szenvedett fél védelmét szolgálja, azt biztosítja, hogy az értékviszonyokban a késedelmi kamattal nem kompenzált jelentős változás kockázatát a jogsértő fél viselje. Az e jogszabályi rendelkezés alkalmazását megalapozó helyzet a perbeli esetben nyilvánvalóan fennáll, hiszen a fogyasztói árak növekedése már 2019-ben és 2020-ban is meghaladta a késedelmi kamat mértékét, ez a különbség pedig 2021 óta kifejezetten jelentős. Az értékviszonyok változásának megfelelő értékelése azonban a felperesek fellebbezési álláspontjával szemben nem egyszerűen a hasonló ügyekben kialakult, az összecszerúségre vonatkozó ítélkezési gyakorlatban megjelenő összegek KSH által közzétett inflációs mértékkel való megemelését jelenti, az „egészségügyi ár- és értékviszonyoknak”, az orvosberek mikénti alakulásának a kérdésben nincs jelentősége. A bíróságoknak a jogintézmény személyiségi jogaiban megsértett személyre koncentráló, a számára okozott nem vagyoni sérelmek kompenzálását célzó rendeltetését kell minden ügy egyedi jellemzői alapján szem előtt tartania.
- [72] A másodfokú bíróság mindezek számbavétele mellett úgy ítélte meg, hogy az ítélelhozatal kori ár- és értékviszonyok figyelembevételével a fentebb részletezett hátrányok kiegyensúlyozásához a felperesek fellebbezésében kért, személyenként 20.000.000 forint sérelemdíj szükséges, ezért a felperesek fellebbezését ebben a részében teljesítve, az alperes marasztalását ezekre az összegekre felemelte.
- [73] Nem találta alaposnak a másodfokú bíróság az alap-felnevelési költség megfizetésére irányuló felperesi fellebbezést.
- [74] A felperesek álláspontja szerint a 2/2022. jogegységi határozat, amelyre tekintettel az elsőfokú bíróság az alap-felnevelési költség körében a keresetet elutasította, és így az elsőfokú ítélet is sérti a Ptk. 6:522.§ (1) bekezdését, a tulajdonhoz való alkotmányos alapjogot és az Emberi Jogok Európai Egyezményében biztosított tulajdon védelméhez való egyezményes jogot.
- [75] A Kúria jogegységi határozata, ahogy azt az elsőfokú bíróság helyesen hangsúlyozta, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 42.§ (1) bekezdése

értelmében a bíróságokra a Magyar Közlönyben történő közzététel időpontjától kötelező, így a másodfokú bíróságnak eltérő következtetés levonására sem módja, sem lehetősége nem volt, amely eleve szükségtelenné tette a fellebbezésben írt jogi érvek értékelését. A másodfokú bíróság azt is rögzíti, hogy az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 37.§ (2) bekezdése értelmében a jogegységi határozatok Alaptörvénnyel, illetve nemzetközi szerződéssel való összhangjának vizsgálata nem a perbíróság, hanem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik.

- [76] A háztartási kisegítő költsége tekintetében a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság mérlegelésével; az I. rendű felperes regenerálódásához, pihenéséhez szükséges időtartam figyelembevételével mellett is az általános élettapasztalatok alapján a napi kettő órát háztartási kisegítés címén elegendőnek találta. Arra is figyelemmel volt a másodfokú bíróság, hogy ha a perbeli gyermek nem születik meg, az I. rendű felperes maga is teljes munkaidőben keresőtevékenységet folytatna, a családtervezési szándék megvalósítása esetén a szülőknek gyermekükkel/gyermekükkel való foglalkozásra is időt kellene szánniuk, így módjuk sem lenne napi két óránál többet a háztartásra fordítani, mely időtartamnak (heti tizennégy órának) egy átlagosnak mondható háztartás fenntartására hatékony időbeosztás mellett elegendőnek kell lennie.
- [77] Ugyancsak egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban a kérdésben, hogy a többlet gondozási, felügyeleti idő növekedése nem jár együtt a háztartási kisegítés szükségletének emelkedésével. Nem kifejezetten arról van szó ugyanis, hogy a felpereseknek egyre több időt kell a gyermekükkel tölteniük (ami miatt a gyermekgondozás mellett korábban teljesített házimunkát is másra kell hárítaniuk) hanem elsősorban arról, hogy a gondozás, felügyelet időigényessége, az állandó készenlét a fogyatékkal élő gyermek esetében az életkorral nem csökken, ezért nem a gondozás, felügyelet tartama, hanem az egészséges gyermekhez viszonyított különbsége nő.
- [78] Az alperesi fellebbezéssel érintett tételek közül a babakelengye tekintetében az alperes az ellenkérelemben úgy nyilatkozott, hogy amennyiben a jogalap megáll, úgy azt összecszerúságában nem vitatja. A jogerős közbenső ítéletet követően a jogalap már nem lehet vitás, a 125. sorszámu jegyzőkönyvbe foglalt alperesi nyilatkozat csak az összecszerűen 80.000 forint/hó összegben elfogadott alap felnevelési költségre vonatkozott, a babakelengye címén felszámított 300.000 forintot nem érintette, így a követelés elsőfokú bíróság általi elutasítása a Pp. 342.§ (1) bekezdésébe ütközött volna.
- [79] A többletápolás/gondozás/felügyelet kapcsán a másodfokú bíróság a Pp. 369.§ (2) bekezdése szerinti felülbírálati jogkörében eljárva egyetértett az elsőfokú bíróság keresetváltoztatás engedélyezése kapcsán elfoglalt álláspontjával. Egyrészt az egészséges gyermekhez viszonyított ápolásban, gondozásban jelentkező többlet időráfordítás nem köthető egy konkrét időponthoz, másrészt az is elfogadható, hogy a felperesek a keresetváltoztatáshoz ebben a tekintetben is a szakértői véleménnyel való alátámasztást szükségesnek ítélték meg, a keresetváltoztatás engedélyezése iránti kérelmet így a Pp. 217.§ (1) bekezdésében írt határidőben terjesztették elő.
- [80] Mind a Dévény torna, mind az egyéb fejlesztések tekintetében a másodfokú bíróság maga sem tartotta szükségesnek – a szakértői véleménynek a fejlesztések indokoltságát alátámasztó megállapítására tekintettel – a számlák csatolását, a szolgáltatók igazolását a Pp. 263.§-ában írtaknak megfelelően elfogadhatónak találta. Ami az alperesi fellebbezésben hivatkozott első bírói következtetlenséget illeti, az elsőfokú bíróság a 2021. június 1-től 2022. augusztus 31-e közötti időpontra a felperesi előadás ellentmondásossága miatt fogadta el kizárólag a számlával igazolt nyilatkozatokat (az elérhető lehetőségekről tájékoztak, egy-egy foglalkozáson vettek részt, az ideiglenes intézkedést követően az összeg alacsony voltára, illetve a nyári szünetre hivatkozással nem tettek tényállítást a fejlesztő foglalkozások mikénti

igénybevételére), míg a 2022. szeptember 1. napjától kezdődő időpontra ilyen kétségek, ellentmondások már nem merültek fel. A számviteli fegyelem szolgáltatók általi megtartásának kérdése nem a jelen perre tartozó kérdés, amiből következik, hogy az elsőfokú bíróság az ezzel kapcsolatos jogszabályokat nem sérthette meg.

- [81] A járadék indexálása kapcsán visszautal a másodfokú bíróság az alperes érdemi ellenkérelmére, ahol ezzel kapcsolatosan vitató nyilatkozatot nem tett, így e körben a Pp. 203.§-a szerinti nem vitatás vélelme érvényesült. Az automatikus indexálás lehetőségét a tartásdíj meghatározására vonatkozó szabályként a Ptk. 4:207.§-a is tartalmazza, mely rendelkezés a 3413/2023. (X. 11.) AB határozat szerint az alkotmányosság próbáját is kiállta.
- [82] Az I. rendű felperes elmaradt jövedelmét illetően a felperesek a másodfokú tárgyaláson nyilatkoztak arról, hogy a keresztnév után 2017. június 12. napjától járó gyermekgondozási díjat nem az I. rendű felperes, hanem a II. rendű felperes vette igénybe, mert az ő biztosítási jogviszonya alapján lehetőség volt az ellátás maximális összegének (a minimálbér 140%-ának) a folyósítására. Az erről szóló határozatot Pf. 9/F/1. szám alatt csatolták.
- [83] Mivel a felperesek következetesen azt adták elő, hogy a gyermek ellátását elsősorban az I. rendű felperes vállalta magára, míg a II. rendű felperes a családfenntartásról gondoskodott, a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az alperes marasztalásával érintett időszakban az I. rendű felperesnél jövedelemveszteség nem jelentkezett. A közösen gazdálkodó, gyermeküket együtt nevelő élettársak jövedelme nem vizsgálható elkülönülten, a gyermekgondozási díj mikénti igénybevétele is nyilvánvalóan közös döntés volt, az I. rendű felperes a lehetőséget nem engedte volna át, ha az ellátás összege nem a család közös céljaira hasznosult volna. Ilyen körülmények között az I. rendű felperes nem hivatkozhat arra, hogy a gyermek születése miatt kieső, a minimálbérnek megfelelő munkabérét a gyermek után járó ellátások nem pótolták, mivel azok összeségükben a minimálbért meghaladó összegűek voltak.
- [84] Az elsőfokú perköltség tekintetében a másodfokú bíróság alaposnak találta a felperesi fellebbezést és alaptalannak az alperes leszállításra irányuló fellebbezését. A felperesek az elsőfokú eljárásban a perköltségüket felszámították, ahhoz a Pp. 81.§ (5) bekezdése a jogszabályban meghatározott költségjegyzéket már nem kívánja meg. Az elsőfokú bíróság a perköltség összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) és b) pontja alapján állapította meg, amelyet fellebbezésükben a felperesek is elfogadtak azzal, hogy kérték a 3.§ (6) bekezdésének alkalmazásával a jogszabály szerint számítható ügyvédi munkadíj magasabb összegben történő megállapítását. Az ügy bonyolultságára, terjedelmére figyelemmel a másodfokú bíróság a 10% + Áfa összegű ügyvédi munkadíj megállapítására lehetőséget látott, amelyet a felperesek csak az elsőfokú eljárásban sikerrel érvényesített összegre vonatkoztatva számítottak ki. Az összesen 4.601.379 forint + Áfa összegben megállapított ügyvédi munkadíjhoz még az útiköltség, illetve a közjegyzői eljárás költsége is hozzászámítandó.
- [85] Mindezen indokok alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – fellebbezett részében – a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján részben, a sérelemdíj mértékét, az elmaradt jövedelmet és a perköltséget érintő részében a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta.
- [86] Az elsőfokú bíróságnak a pernyertesség/pervesztesség arányára vonatkozó megállapítását egyik fél sem vitatta, így a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság számítási módját követve határozta meg a másodfokú ítéletben írt módosításoknak megfelelő pernyertességi hányadot, amely az elsőfokú bíróság által figyelembe vett 45.355.507/55.163.147 helyett 49.355.507/55.163.147 aránynak felelt meg. Ennek megfelelően az 1.500.000 forint feljegyzett illetékből a felperesek pervesztességére eső, álaik az államnak megfizetendő összeget a másodfokú bíróság a Pp. 383.§ (6) bekezdése szerinti jogkörében eljárva 270.000 forintról 165.000 forintra leszállította. Egyéb fellebbezett részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

- [87] A peres felek fellebbezései különböző mértékben lettek eredményesek. A felperesek fellebbezésének pertárgyértéke 8.133.250 forintot tett ki (sérelemdíj 4.000.000 forint, alap felnevelési költség járadéka 1.440.000 forint, háztartási kisegítői költség hátraléka 1.154.250 forint, háztartási kisegítő költség járadéka 1.539.000 forint). Ebből a fellebbezés 4.000.000 forint vonatkozásában lett eredményes, így a felperesek másodfokú pernyertességének aránya saját fellebbezésük vonatkozásában $(4.000.000 / 8.133.250)$ 49%-os mértékű. A felperesek a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásra 400.000 forint + Áfa, 508.000 forint ügyvédi munkadíjat, valamint a tárgyaláson való megjelenésre 45.591 forint útiköltséget számítottak fel. Ebből a másodfokú bíróság mellőzte az autómosásra felszámított 3.000 forintot mint indokolatlan költséget, így mindösszesen 550.500 forint volt a felperesek másodfokú eljárásban felmerült költsége, melyből a pernyertességükkel arányos 270.800 forint. Az alperesi jogi képviselő részére az IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése alapján megállapítható munkadíj 258.300 forint volt, melyből a felperesi fellebbezés eredménytelenségével arányos 131.300 forint. Az egyes peres feleknek járó perköltség különbözete, 139.500 forint a felperesek javára mutatkozott.
- [88] Az alperesi fellebbezés kis mértékben lett alapos, pertárgyértéke 36.945.622 forint volt (sérelemdíj 26.000.000 forint, babakelengye 300.000 forint, ápolási-gondozási költség hátraléka 3.402.000 forint, Dévény torna költsége 736.503 forint, fejlesztési költségek hátraléka 3.018.389 forint, kieső jövedelem 749.730 forint, a járadékigények összesen 2.739.000 forint), ebből a fellebbezés 749.730 forint vonatkozásában lett eredményes, ami mindösszesen $(749.730 / 36.945.622)$ 2%-os eredményességet jelent. A felszámított megállapodás szerinti ügyvédi munkadíj az alperesi fellebbezéssel kapcsolatos felperesi fellebbezési ellenkérelemre 350.000 forint + Áfa, 444.500 forint, az alperesi fellebbezés eredménytelenségének arányában a felpereseknek járó ügyvédi munkadíj 435.600 forint. Az alperesnek járó ügyvédi munkadíj 593.400 forint + Áfa, 753.600 forint, ebből a fellebbezés eredményességével arányos 15.000 forint. Az alperesi fellebbezés kapcsán a felpereseknek járó 435.600 forint és az alperesnek járó 15.000 forint különbözete 420.600 forint.
- [89] A felpereseknek a saját fellebbezésük kapcsán járó 139.500 forint, az alperesi fellebbezés kapcsán járó 420.600 forint másodfokú perköltség összege 560.100 forint, a másodfokú bíróság a Pp. 83.§ (2) bekezdése alapján ennek megfizetésére kötelezte az alperest.
- [90] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5.§ (1) bekezdés f) pontja és (2) bekezdése alapján személyes illetékmentes, a felperesek a saját fellebbezésük eredménytelen és az alperes fellebbezésének eredményes része alapján kötelesek megfizetni a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 102.§ (1) bekezdése alapján.

Pécs, 2024. október 24.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, Dr. Kovács János s.k. bíró